

Ks. ROMAN KARWACKI

MIEJSCE NIEPOKALANEJ W POSŁUGIWANIU PASTERSKIM BISKUPA HENRYKA PRZEŹDZIECKIEGO

Maryja, Najświętsza Dziewica, Boża Rodzicielka zajmuje ważne miejsce w posługiwaniu pasterskim wielu biskupów polskich, dawniej i dziś: abp Zygmunt Szczęsny Feliński¹, bp Józef Sebastian Pelczar², kard. August Hlond³, kard. Stefan Wyszyński⁴, Jan Paweł II⁵. Do grona tych biskupów należy także pierwszy ordynariusz wskrzeszonej we wrześniu 1918 roku, w odrodzonej Rzeczypospolitej po kasacji roku 1867, diecezji siedleckiej, czyli podlaskiej – bp Henryk Przeździecki⁶. Obejmując kanonicznie diecezję zawierał Ma-

¹ „Maryja była początkiem wszelkiego dobra”. *Okólnik do duchowieństwa i wiernych o nabożeństwie majowym*. Warszawa 27 IV 1868), cyt. za: Maria U b e r m a n RM, *Maryja w życiu i pismach abpa Felińskiego*, w: B. Pylak, Cz. Krakowiak (red.), *Niepokalana*, Lublin 1988, s. 308.

² „Nasza Pani od Przenajświętszego Sakramentu”, „Matka Boga Eucharystycznego”. *Księga Pamiątkowa II Kongresu Marianskiego w Przemyślu w dniach 26,27,28 sierpnia 1911 r.*, Przemyśl 1912, s. 34-35, cyt. za: Benedykt M i k o ł a j e w s k i SSCC, *Maryja a Eucharystia według bpa Pelczara*, w: *Niepokalana*, s. 289.

³ „Z Matką Bożą idziemy w przyszłość” (sformułowanie odnalezione na jednym z obrazków).

⁴ „Wszystko postawiłem na Maryję”. Kard. Stefan W y s z y ń s k i, *Wszystko postawiłem na Maryję*, Paris 1980.

⁵ „Totus tuus”. J a n P a w e ł II, *Przekroczyć próg nadziei*, Lublin 1994, s. 157-158.

⁶ Henryk Przeździecki urodził się 17 lutego 1873 roku, w Warszawie. Rodzicami byli Edward i Anastazja zd. Krydowska Przeździeccy. W Warszawie uczęszczał do Szkoły Podstawowej, ukończył Gimnazjum i Seminarium Duchowne. 22 grudnia 1895 roku przyjął święcenia kapłańskie z rąk biskupa Kazimierza Ruszkiewicza, sufragana warszawskiego. Przez dwa lata jako „ksiądz majowy”, nie mógł oficjalnie zajmować stanowiska.

ryi Kościół siedlecki i swoją posługę pasterską, co wyraził w liście pasterskim: „Mili moi, obowiązki, które z woli Bożej, jako pasterz Wasz, przyjąłem na sie-

W tym czasie był niezatwierdzonym wikariuszem w parafiach: Maków (dekanat skierniewicki), Warka, Przybyszew (dekanat grójecki) oraz kapłanem szpitala w Warszawie (Praga). W 1897 roku został wysłany, jako jeden z najzdolniejszych, na studia do Akademii Duchownej w Petersburgu, którą ukończył w 1891 roku ze stopniem magistra teologii. Po powrocie był wikariuszem na Woli pod Warszawą, w par. Świętej Trójcy w Warszawie i spowiednikiem w seminarium metropolitalnym. W 1903 roku abp Popiel mianował go profesorem w seminarium, gdzie wykładał początkowo język polski, katechetykę, archeologię, a następnie teologię moralną i teologię pastoralną oraz, za jego staraniem, ekonomię i nauki społeczne. Wraz z ks. dr. Jerzym Matulewiczem (późniejszym arcybiskupem wileńskim) przygotował program Demokracji Chrześcijańskiej oraz wydawanie *Towarzysza Pracy*, organ robotników chrześcijańskich. W 1908 roku otrzymuje dwuletni urlop wypoczynkowy (z powodu wyczerpania nadmiarem pracy). Mieszkając u swego przyjaciela w Łagiewnikach pomagał księdzu prefektowi w szkołach handlowych: w Łodzi i w Zgierzu. W 1910 roku został proboszczem nowoutworzonej parafii św. Józefa w Łodzi (zakłada ochronkę oraz szkołę szycia dla dziewcząt) i sędzią (na Łódź i okolice) Sądu Metropolitalnego Warszawskiego. W 1912 roku został wysłany do Rzymu, by informować Stolicę Apostolską o sytuacji Kościoła w Królestwie Polskim. W 1913 roku mianowany cenzorem ksiąg kościelnych. Wydaje w Łodzi miesięcznik *Przewodnik katolicki*. Po wybuchu I wojny światowej stoi na czele Komitetu dla Rezerwistek i jest jednocześnie wiceprzewodniczącym Komitetu Niesienia Pomocy i Komitetu Łódzkiej Głównej Rady Opiekunczej. W listopadzie 1914 roku mianowany dziekanem łódzkim, kanonikiem honorowym oraz sędzią surogatem. 12 kwietnia 1915 roku administrator apostolski okupowanej części archidiecezji warszawskiej, biskup włocławski Stanisław Zdzitowiecki mianował go wikariuszem generalnym okupowanej części archidiecezji. 18 maja 1915 roku nominację tę zatwierdził arcybiskup warszawski. W lutym 1916 roku zostaje ponownie wysłany do Rzymu, by poinformować Stolicę Apostolską o sytuacji Kościoła na terenach polskich. Po powrocie z Rzymu wchodzi do Tymczasowej Rady Stanu, gdzie pod jego przewodnictwem Komisja Sejmowo-Konstytucyjna opracowała projekt Konstytucji i Ordynacji Sejmowej. Po dymisji Tymczasowej Rady Stanu odsunął się od polityki, a w Departamencie Spraw Zagranicznych objął dział stosunków z Watykanem i jednocześnie jako Sędzia Surogat pracował w Kurii Metropolitalnej Warszawskiej. 11 grudnia 1917 roku na Konferencji Biskupów w Warszawie został jednogłośnie wybrany na ordynariusza diecezji podlaskiej. Po nominacji papieża Benedykta XV Henryk Przeździecki 17 listopada 1918 roku w archikatedrze warszawskiej przyjmuje święcenia biskupie z rąk abpa Aleksandra Kakowskiego. 1 grudnia 1918 roku odbył ingres do prokatedry w Siedlcach. Biskup Henryk Przeździecki pasterzował w diecezji początkowo janowskiej, czyli podlaskiej, a następnie siedleckiej, czyli podlaskiej ponad 20 lat. Zmarł 9 maja 1939 roku podczas wizytacji kanonicznej w Ortelu Królewskim. R. J., J. E. ks. dr Henryk Przeździecki, biskup podlaski, WDP 1(1918), s. 2-6; P. A l e k s a n d r o w i c z, *Diecezja Siedlecka czyli Podlaska (1918-1968)*, Siedlce 1971, s. 103-108.

bie, są liczne, ciężkie, przewyższające siły ludzkie. I do kogóż o pomoc i o ratunek się zwrócić, jeno do Tej, o której od wieków nie słyszano, aby nie wysłuchała tych, którzy Ją o ratunek proszą. Marjo, Matko Boga i Matko nasza, pełen ufności, ścielę się do stóp Twoich i błagam w pokorze, wejrzyj na niskość sługi Twego i okaż opiekę, abym wszystkie dusze, odkupione Krwią Syna Twego Najdroższego, do Boga doprowadził, żadnej nie zgubił, był dla owiec swych pasterzem dobrym, ojcem najlepszym. Marjo, Królowo nasza, poświęcam Ci i w Twą opiekę oddaję diecezję moją, bądź jej Strażniczką, Opiekunką, Patronką, Matką najczulszą. Nieprzyjaciele Kościoła Katolickiego z Kodnia Twój obraz łaskami słynący usunęli, a drugi z Leśnej do Rosji wywieźli, dopomóż, błagam, abym Twe święte wizerunki na dawnych miejscach mógł umieścić, a Ty, Matko, byś dawnymi łaskami wśród nas napowrót zajaśniała. Matko Najdobreliwsza, przychodzę do diecezji, w której nie ma ani seminarjum, gdziebym przyszłe kapłany wychowywał, ani kurji, z którejbym diecezją rządził, ani kapituły, któraby mi radą służyła. Całą ufność pokładam w Tobie, że za wstawieniem Twojem i dobrocią Twoją urządzę tak diecezję, aby Syn Twój Najmilszy w niej chwałę otrzymywał, a ludzie zbawienie. Wspomożenie wiernych, Królowo Apostołów, módl się za nami i nie opuszczaj nas”⁷.

W pobożności maryjnej, w pasterskim posługiwaniu i nauczaniu bpa Przeździeckiego pewne komponenty (elementy) przeważają, a to z różnych względów. Wzgląd teologiczny na pierwsze miejsce wysuwa Bogurodnicę, wzgląd narodowy (patriotyczny) Królowę Polski, wzgląd diecezjalny i unijny Matkę Boską Kodeńską i Matkę Boską Leśniańską, wzgląd eklezjalny Niepokalanie Poczętą.

POSŁUGIWANIE – POD ZNAKIEM MARYI NIEPOKALANEJ BOGURODZICY I KRÓLOWEJ

Od samego początku posługiwanie bpa Przeździeckiego stoi pod znakiem Niepokalanej Bogurodzicy i Królowej. Jej zawierza swoją posługę, diecezję, seminarium duchowne⁸. W pięć lat po wskrzeszeniu diecezji podlaskiej i ustanowieniu pierwszego biskupa tej diecezji, na prośbę H. Przeździeckiego oraz

⁷ H. Przeździecki, *Listy pasterskie i przemówienia (1918-1928)*, Siedlce – Poznań 1928, s. 22-23; WDP I(1918-1919) nr 1, s. 15.

⁸ Tenże, *Listy pasterskie i przemówienia (1918-1928)*, s. 23. 52; WDP I(1918-1919) nr 1, s. 15.

kapituły katedralnej, papież Pius XI bullą *Pro recto et utili dioecesis* z dnia 25 stycznia 1924 roku przeniósł stolicę biskupią i katedrę z Janowa Podlaskiego do Siedlec, a kościół parafialny pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Siedlcach erygował jako kościół katedralny diecezji podlaskiej⁹. Biskup Przeździecki dekretem wykonawczym (29.04.1924 r.) do bulli papieskiej, przenosząc kapitułę katedralną z Janowa Podlaskiego do Siedlec ustanowił ją pod tym samym tytułem Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny¹⁰. Również dekanat siedlecki otrzymał tytuł Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny¹¹.

Zawierzywszy Maryi posługę pasterską i całą diecezję, Przeździecki usilnie zabiegał o to, by znaki Jej obecności, cudowne obrazy z Kodnia i z Leśnej, wywiezione po prześladowaniu Unitów, wróciły na swoje miejsca. Dzięki jego staraniom powrócił z Częstochowy do Kodnia n. Bugiem „Cudowny Obraz Matki Boskiej Kodeńskiej, nazywany dawniej obrazem Matki Boskiej Gregorjańskiej lub Gwadalupeńskiej, od XVII wieku przebywający w Kodniu na Podlasiu”¹². 2 sierpnia 1875 roku cudowny obraz został wywieziony z Kodnia do Częstochowy, a prastarą świątynię kodeńską, z której wywieziono obraz, zamieniono na cerkiew prawosławną. Po ponad pięćdziesięciu latach obraz powrócił z Częstochowy przez Warszawę, Siedlce do Kodnia 4 września 1927 roku¹³. Ponad

⁹ Zob. WDP 6(1924) nr 6-7, s. 92-93; WDP 6(1924) nr 6-7, s. 94; WDP 1(1918-1919) nr 1, s. 6.

¹⁰ „...*adhuc sub titulo 'Immaculata Conceptionis Beatae Mariae Virginis' in civitate Siedlice*, WDP 6(1924) nr 6-7, s. 94.

¹¹ WDP 7(1925) nr 2-3, s. 88.

¹² Przeździecki, *Listy pasterskie i przemówienia (1918-1928)*, s. 250. Dzieje Obrazu znane są z wielokrotnie wydawanej książki: Z. K o s s a k, *Błogosławiona wina*, Warszawa 1983.

¹³ „Z Częstochowy Cudowny Obraz Matki Boskiej Kodeńskiej przewieziony został do Warszawy. Tutaj, odnowiony przez profesora Jana Rutkowskiego, po raz pierwszy wystąpił publicznie na Zamku Królewskim podczas uroczystości wręczenia przez Prezydenta Rzeczypospolitej, Ignacego Mościckiego, biretu kardynalskiego Kardynałowi Wawrzyńcowi Lauri. [...] W stolicy Polski powinien być przez pewien czas pozostać Obraz Cudowny Matki Boskiej Kodeńskiej. Niech mieszkańcy stolicy przyjrzą się Tej, która z Kodnia przez lat tyle błogosławiła i z Częstochowy upadające siły prześladowanych podtrzymywała. Niech się do Niej modlą, niech Jej łaski zaznają. Zgodnie z życzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej, który stanął na czele komitetu uroczystego sprowadzenia Cudownego Obrazu Matki Boskiej do Kodnia, zgodziliśmy się, aby Obraz ten pozostał w Warszawie do chwili włożenia biretu kardynalskiego na arcybiskupa Gnieźnieńskiego i Poznańskiego, Kardynała Augusta Hłonda”. Przeździecki, *Listy pasterskie i przemówienia (1918-1928)*, s. 252.

dwa tygodnie: „z Siedlec do Kodnia pielgrzymi z Biskupem na czele przyszli pieszo. Dziękowali za Jej powrót”¹⁴. W Kodniu biskup zawierzył Maryi siebie, diecezję, Podlasie, Polskę prosząc: „Matko Boska Kodeńska, otul nas płaszczem opieki swojej i nigdy nie odchódź z Podlasia”¹⁵.

Również dzięki staraniom bpa Przeździeckiego powrócił z Łomży do Leśnej Podlaskiej cudowny obraz Matki Boskiej Leśniańskiej. Obraz ten znaleziony 26 września 1683 roku, w 1700 roku ogłoszony jako cudowny, znajdował się w kościele pod opieką oo. paulinów do roku 1864. 9 maja 1875 roku kościół zamieniono na cerkiew prawosławną, wcześniej zaś bp Benjamin Szymański przeniósł ten obraz do domu sióstr benedyktynek w Łomży, a na miejscu cudownego obrazu umieścił kopię. Po stwierdzeniu autentyczności obrazu znajdującego się u sióstr, w dziesiątą rocznicę powrotu cudownego obrazu, bp Przeździecki kolejny raz dziękował Bogu: „Dzięki Ci, Boże, za tę łaskę powrotu na Podlasie Obrazu Matki Boskiej Kodeńskiej”¹⁶ i prosił Maryję: „Matko Boga i Matko nasza, spraw, aby te owieczki, które mi Syn Twój powierzył, wszystkie należały do Kościoła Świętego, i w tym obrządku, w którym pragną, i aby żyły według nauki Syna Twego, Zbawiciela naszego”¹⁷.

Obraz został przewieziony do Siedlec, a z Siedlec w pieszej pielgrzymce trwającej pięć dni został przeniesiony do Leśnej Podlaskiej. Biskup prosił Niepokalaną Bogurodnicę o łaskę wiary i miłości dla siebie, dla Podlasia, dla Polski i o Jej błogosławieństwo: „Niech Maryja wszystkim Wam błogosławi i na wieki w Leśniańskiej świątyni przebywa”¹⁸. W uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny, 8 grudnia 1927 r., biskup skierował do wiernych list pasterski dziękczynny za powrót obrazu Matki Boskiej do Kodnia i do Leśnej Podlaskiej: „Cudowne Obrazy Matki Boskiej Kodeńskiej i Matki Boskiej Leśniańskiej napowrót w swych świątyniach, skąd przez wieki całe błogosławiła Najświętsza Marja Panna licznym pokoleniom. Dzięki za to Bogu! [...] Matko z Kodnia i Leśnej, nad nami królująca! Niech Ci zawsze dobrze będzie na Podlasiu!”¹⁹.

Również w dziesiątą rocznicę powrotu cudownego obrazu do Leśnej Podlaskiej, bp Przeździecki dziękował Maryi słowami: „Dzięki Ci, Matko Boga

¹⁴ K. Wojtyła, *Kazanie podczas uroczystości 50-lecia powrotu Obrazu Matki Bożej Kodeńskiej*, Kodeń 4.09.1977, WDP 47(1978) nr 7, s. 225.

¹⁵ Przeździecki, *Listy pasterskie i przemówienia (1918-1928)*, s. 400.

¹⁶ Tamże, s. 337.

¹⁷ Tamże, s. 339.

¹⁸ Tamże, s. 261.

¹⁹ Tamże, s. 267, 270.

i Matko nasza, że obraz Twój słynący łaskami wrócił do swej świątyni"²⁰ i prosił: „Maryjo, klęczę i wyciągam do Ciebie w najgłębszej pokorze ręce i błagam: Matko Boga i Matko nasza, uproś u Boga Ojca i Syna i Ducha Świętego łaski dla mych diecezjan i dla całego świata, łaski wiary, miłości, pokoju, zgody, pracy, chleba powszedniego"²¹.

Troska o życie prawdziwie chrześcijańskie leży u podstaw zatwierdzenia statutu bractwa Różańca Najświętszej Maryja Panny oraz Najświętszego Imienia Jezus, które zostało erygowane na mocy indultu apostolskiego, czyli re-skryptu wizytatora apostolskiego z dnia 26 lutego 1919 roku²². Cel bowiem bractwa, jak zapisano w statucie, to „szerzenie chały Bożej przez szczególną cześć Najświętszej Maryi Panny"²³.

Dla szerzenia kultu Niepokalanej bp Henryk erygował 2 listopada 1928 roku tzw. Stowarzyszenie Diecezjalne Czcieli Niepokalanie Poczętej Dziewicy – Królowej pokoju, Wspomożycielki dusz w czyścicu będących, pod opieką Tejże Bogarodzicy i św. Stanisława B. i M., czyli stanisławitów, oraz zatwierdził statuty tegoż stowarzyszenia. W dekreście erekcyjnym napisał: „Prosimy kornie Boga, za przyczyną Matki Najświętszej i św. Patrona Stanisława Biskupa i Męczennika, by raczył Stowarzyszenie to, ku czci Jego założone, darzyć łaskami najobfitszemi. A ufamy, że stowarzyszeni odpowiedzą świętym celom swej pracy, pod opieką Królowej pokoju usilnie pracować będą dla wprowadzenia, ustalenia i podtrzymania pokoju Chrystusowego wśród żywych, dla ubłagania wiecznego pokoju zmarłym wiernym"²⁴. Według statutów, stowarzyszenie „ma na celu: 1. postęp w doskonałości życia chrześcijańskiego wśród członków; 2. pomnożenie czci Bożej publicznej przez szczególną cześć Niepokalanie Poczętej Dziewicy; 3. dzieła miłosierdzia i pobożności chrześcijańskiej, a mianowicie: a) pod opieką Królowej Pokoju członkowie stowarzyszenia będą pracowali nad zaprowadzeniem, umocnieniem i podtrzymaniem pokoju Chrystusowego w duszach ludzkich, w rodzinach chrześcijańskich, we współżyciu ludzi różnej narodowości i obrządku, jako też b) przez szczególne nabożeństwa będą jednali pokój wieczny dla dusz czyścicowych, zwłaszcza tych ludzi, którzy polegli na polach walk lub od chorób zaraźliwych"²⁵. Aby osiągnąć ten cel stowarzyszenie „będzie się bardzo troszczyło: 1. o urządzanie

²⁰ Tamże, s. 345.

²¹ Tamże, s. 347.

²² WDP 7(1925) nr 2-3, s. 90.

²³ Tamże, s. 63.

²⁴ WDP 10(1928) nr 12, s. 348 n.

²⁵ Tamże, s. 350.

i prowadzenie życia tak, by członkowie ustawicznie ćwiczyli się w doskonałości chrześcijańskiej; 2. o urządzenie nabożeństw i głoszenie chwały, wysławianie cnót Marji Niepokalanej; 3. o pracę nad duszami wiernych żyjących przez: a) nauczanie dziatwy i prostaczków zasad wiary; b) dawanie misyj i rekolekcji; c) wydawanie pism, broszur i książek; d) prowadzenie stowarzyszeń młodzieży, współpracę w ligach i związkach katolickich; 4. przez odmawianie oficjum za zmarłych, odprawianie nabożeństw żałobnych i głoszenie wiernym potrzeby modlitwy za dusze w czyśćcu cierpiące²⁶. Pomocą w tym również będzie to, że stowarzyszenie „będzie obchodziło w szczególny sposób następujące uroczystości: 1. Niepokalanego Poczęcia N.M. Panny z oktawą; 2. Dzień Zaduszny z oktawą; 3. Św. Stanisława B. i M.”²⁷.

Posługiwanie pasterskie i życie zakończył bp Przeździecki podczas wizytacji kanonicznej w parafii pw. Matki Bożej Różańcowej w Ortelu Królewskim 9 maja 1938 roku, a pochowany został w podziemiach kościoła katedralnego pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Siedlcach.

NAUCZANIE O MARYI

Maryja stale jest obecna w nauczaniu bpa Przeździeckiego. Świadczą o tym prawie wszystkie listy pasterskie, homilie, kazania, przemówienia²⁸. Bardzo często mówiąc o Maryi, czy zwracając się do Niej używa określenia: „Matko Boga i Matko nasza lub Matko Boża i Matko moja”. Każdy tytuł, przywilej czy określenie adresowane do Maryi biskup widzi w kontekście Niepokalanego Poczęcia. Potwierdzenie tego znajdujemy w jego liście pasterskim na Święto Królowej Polski. List ten rozpoczyna słowami: „W dniu 3-cim maja, w dniu Święta Królowej Polski, Niepokalanie Poczętej Maryi Dziewicy”²⁹. Bp Henryk tak nazywał Maryję: Królowa Polski, Matka Boska Kodeńska, Matka Boska Leśniańska, czy inna, to Niepokalanie Poczęta Maryja Dziewica.

W nauczaniu o Maryi nie tylko posługuje się określeniem „Niepokalanie Poczęta Maryja Dziewica”, ale także wskazuje na podstawy biblijne tych

²⁶ Tamże, s. 350n.

²⁷ Tamże, s. 353.

²⁸ Por. Przeździecki, *Listy pasterskie i przemówienia (1918-1928)*, Siedlce-Poznań 1928; tenże, *Listy pasterskie i przemówienia (1928-1938)*, Siedlce 1938; WDP 1(1918-1919) – 21(1939).

²⁹ Przeździecki, *Listy pasterskie i przemówienia (1918-1928)*, s. 329.

określeń, zwłaszcza Łk 1, 28³⁰, jak też sformułowanie dogmatyczne, głoszone w trudnym dla wiary okresie: „Gdy w wieku ubiegłym niewiara coraz bardziej się szerzyła, coraz większe spustoszenia czyniła, na prośbę duchowieństwa i wiernych, papież Pius IX, jako Namiestnik Chrystusa Pana na ziemi, dnia 8 grudnia 1854 roku, wobec zgromadzonych w Rzymie z najodleglejszych krańców ziemi kardynałów i biskupów, wśród niewysłowionej radości całego świata, ogłasza, że nauka, która mówi, że Najświętsza Dziewica Maryja już od pierwszej chwili swego poczęcia była, za szczególną łaską Boga, zachowana wolną od wszelkiej zmyzy grzechu pierworodnego, jest nauką od Boga objawioną, a przeto przez wszystkich wiernych ma być mocno i stale wyznawana”³¹. Nowe sformułowanie dogmatyczne wyrasta z wiary Kościoła: „Wiara w Niepokalane Poczęcie Maryi Dziewicy, która miała zetrzeć i starła głowę węża przez Syna swego, jest zawsze żywą w Kościele Chrystusowym”³². Maryja jest zachowana od grzechu pierworodnego ze względu na Boże Macierzyństwo: „Łaski pełna – Maryjo niepokalana, grzech pierworodny nie dotknął Cię swym skutkiem”³³.

Niepokalane Poczęcie nierozzerwalnie łączy się z Bożym Macierzyństwem: „Bądź błogosławiona, najczystsza między niewiastami, Matko Boga – Człowieka [...] Wiara w Boskie Macierzyństwo i Niepokalane Poczęcie Maryi ożywia serca wiernych i łączy z Maryją uczuciem czci i miłości”³⁴.

Biskup wskazuje także na praktyczny wymiar wiary w Niepokalane Poczęcie: „Myśmy się dzisiaj zgromadzili w tej świątyni Pańskiej, aby z radością głosić to, w co Kościół Chrystusowy od samego swego początku wierzy, co jako naukę objawioną ogłosił, że Maryja, Matka Jezusa Chrystusa, jest niepokalanie poczętą. Witaj nam, Pani nasza, Matko nasza, Opiekunko nasza! Wysławiamy, uwielbiamy, kochamy Cię, Matko – my, dzieci Twoje. Patrzysz się, Maryjo, na nas w tej chwili, błogosławisz nam. Dziękujemy Ci, Matuchno, i stanowimy nie tylko słowami, lecz i czynami zawsze Cię wysławiać, zawsze Cię miłować. Niepokalanie Poczętą, spoglądasz z nieba na naszą krainę. Matko, czy z radością spoglądasz na tę ziemię naszą? Z radością, bo widzisz w dniu święta Twego kościoły nasze przepelnione wiernymi, cześć Ci oddającymi, lecz i ze smutkiem i to wielkim, bo widzisz chmurę czarną, ciężką, grożącą zniszczeniem, nadciągającą na krainę, która Ci swą koronę królewską przez ręce króla

³⁰ Tamże, s. 483.

³¹ T e n ę e, *Listy pasterskie i przemówienia (1928-1938)*, s. 484.

³² Tamże, s. 483.

³³ Tamże.

³⁴ Tamże.

Jana Kazimierza oddała i swą Królową ogłosiła. Co to za chmura, która się do nas zbliża, która grozi zniszczeniem, zagładą? Znacie ją, Najmilsi, niedawno bowiem o niej z bólem wielkim Biskupi Polscy mówili w swym orędziu o projekcie prawa małżeńskiego u nas. O Matko, ze smutkiem spoglądasz na naszą krainę. – Oto ta kraina, tak Ci wierna, może zejść na bezdroża, może stoczyć się w przepaść niewoli”³⁵.

Wiara w moc Niepokalanie Poczętej każe modlić się Biskupowi razem z wiernymi: „Niepokalana Dziewico, Matko Boga i Matko nasza, korząc się u stóp ołtarza Pańskiego, wobec Syna Twojego obecnego w Najświętszym Sakramencie, prosimy, odwróć od kraju naszego niebezpieczeństwo małżeństw na próbę, małżeństw czasowych, rozwodów, mordowania poczętego życia, dodaj nam sił do zwalczania tych niebezpieczeństw. Niechaj rodziny nasze będą zawsze święte, nierozzerwalne, obdarzone licznym potomstwem, wychowywanym dla chwały Boga, dla pożytku ludzi, dla szczęścia ojczyzny. Matko, uproś nam te łaski. Co niech się stanie przez Jezusa Chrystusa, Syna Twego, Zbawiciela naszego”³⁶.

---

³⁵ Tamże, s. 484 n.

³⁶ Tamże, s. 488 n.

